

درس نامه

آزمون های مبحثی و جامع

پاسخ های کامل تشرییفی

جامع ریاضیات گستته و آمار و احتمال

قابل استفاده برای

دانش آموزان و داوطلبان آزمون سراسری دانشگاهها

مؤلفان: علیرضا علی پور
امیر محمد هویدی

عنوان و نام پدیدآور	: علیرضا علیپور، ۱۳۵۴-	سرشناسه
آزمون سراسری دانشگاهها / مؤلفان: علیرضا علیپور و امیرمحمد هویدی	: جامع ریاضیات گسسته و آمار و احتمال / قابل استفاده برای دانشآموزان و داوطلبان	
مشخصات نشر	: تهران: نشر الگو	
مشخصات ظاهري	: ۵۴۴ ص. ۲۹×۲۲ س.م.	
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۶۳۹۰-۵۵-۲	
وضعیت فهرستنويسي	: فيپاى مختصر	
شناسه افزوده	: امیرمحمد هویدی، ۱۳۵۵-	
يادداشت	: فهرستنويسي کامل اين اثر در نشاني http://opac.nlai.ir قابل دسترسی است.	
شماره کتابشناسی ملي	: ۵۴۲۱۱۰	

www.olgoobbooks.ir

جامع ریاضیات گسسته و آمار و احتمال

ناشر	: الگو
مدیر مسئول	: محمدحسین متولی
مؤلفان	: علیرضا علیپور و امیرمحمد هویدی
حروفچینی و صفحه‌آرایی	: الگو
مدیر واحد فنی و ویرایش	: سکینه مختار
مدیر چاپ	: مهرداد وفادار
ویراستاران علمی	: فهیمه گودرزی و آریس آقانیانس
نوبت چاپ	: دوم - ۱۴۰۰
تیراز	: ۲۰۰۰ نسخه
قيمت	: ۱۸۰۰۰ تومان
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۶۳۹۰-۵۵-۲

کلیه حقوق این اثر متعلق به انتشارات الگو است و هرگونه نسخه‌برداری و برداشت به هر صورت و شیوه به موجب بند ۵ از ماده ۲ قانون حمایت از ناشران قابل پیگرد است.

آدرس انتشارات: تهران، میدان فاطمی، خیابان بیستون، کوچه دوم الف، پلاک ۹

تلفن: ۸۸۹۹۳۰۳۰

پیشگفتار

به نام خدا

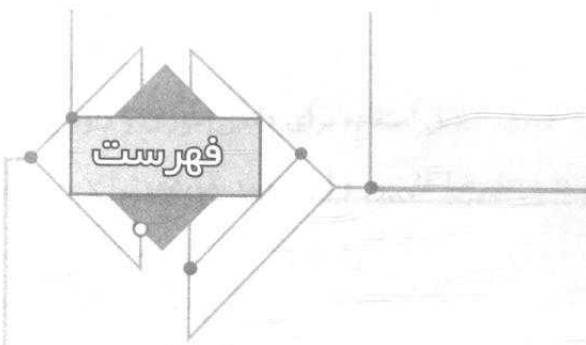
هدف‌مان از نوشتتن این کتاب فراهم آوردن مسیری است که در آن هم بتوانید مطالب کتاب ریاضیات گستته را یاد بگیرید و بر آن‌ها مسلط شوید، هم مطالب کتاب آمار و احتمال را مرور کنید. این کتاب ۸ فصل دارد. هر فصل از چند درس تشکیل شده است. فصل نهم ویژه «آزمون‌های جامع» است.

هر درس از سه قسمت تشکیل شده است:

- ۱- درس‌نامه: در درس‌نامه‌ها مطالب را با جزئیات کامل، همراه با مثال‌های کلیدی و آموزنده آورده‌ایم.
- ۲- دست‌گرمی: پس از درس‌نامه چندین پرسش چهارگزینه‌ای با عنوان «دست‌گرمی» آمده است. این پرسش‌ها معیاری است برای اینکه بفهمید تا چه حد درس را خوب یاد گرفته‌اید.
- ۳- آزمون‌ها: در نهایت سعی کرده‌ایم در آزمون‌های طبقه‌بندی شده مطالب آن درس را قرار دهیم.

در انتهای هر فصل، برگزیده‌ای از سوالات کنکور‌های سال‌های قبل را قرار داده‌ایم. با نگاهی به کنکور‌های دو سال اخیر مشخص می‌شود که برقرار کنندگان اهمیت ویژه‌ای برای درس‌های ریاضیات گستته و آمار و احتمال در نظر گرفته‌اند. پس لازم است شما دانش‌آموزان عزیز با تیکت‌های گوناگون در این دو درس آشنا شوید. وظیفه خود می‌دانیم از همکاران عزیزمان در نشر الگو، خانم فهیمه گودرزی و دکتر احسان آقانیانس برای مطالعه و ویرایش کتاب، خانم‌ها فاطمه احمدی و راضیه صالحی برای صفحه‌آرایی و سکینه مختار مدیر واحد فنی و ویرایش تشکر و قدردانی کنیم.

مؤلفان

فهرست

درس سوم / بخش اول: همنهشتی، مفاهیم اولیه و ویژگی‌ها	۶۲
آزمون ۱۷: مفهوم همنهشتی و ویژگی‌های رابطه همنهشتی	۷۳
آزمون ۱۸: باقیمانده تقسیم اعداد توان دار بر اعداد طبیعی	۷۴
آزمون ۱۹: آزمون جامع همنهشتی، مفاهیم اولیه و ویژگی‌ها (۱)	۷۵
آزمون ۲۰: آزمون جامع همنهشتی، مفاهیم اولیه و ویژگی‌ها (۲)	۷۶
درس سوم / بخش دوم: قاعده‌های بخش‌بندی و تقویم‌نگاری	۷۷
آزمون ۲۱: قاعده‌های بخش‌بندی	۸۲
آزمون ۲۲: آزمون جامع قاعده‌های بخش‌بندی و تقویم‌نگاری	۸۳
دوس سوم / بخش سوم: معادله همنهشتی و معادله سیاله خطی	۸۴
آزمون ۲۴: معادله همنهشتی	۸۹
آزمون ۲۵: آزمون جامع معادله همنهشتی و معادله سیاله خطی	۹۰
آزمون ۲۶: آزمون جامع فصل دوم (برگزیده کنکورهای سراسری)	۹۱
فصل سوم: گراف و مدل‌سازی	۹۶
درس اول / بخش اول: معرفی گراف و مفاهیم اولیه	۹۶
آزمون ۲۷: تابدای حداقل تعداد یال‌های گراف	۱۰۷
آزمون ۲۸: آزمون جامع معرفی گراف و مفاهیم اولیه	۱۰۹
درس اول / بخش دوم: انواع گراف، مکمل گراف و زیرگراف	۱۱۰
آزمون ۲۹: گراف منتظم و گراف کامل	۱۱۵
آزمون ۳۰: آزمون جامع انواع گراف، مکمل گراف و زیرگراف	۱۱۶
درس اول / بخش سوم: مسیر، دور و همبندی	۱۱۷
آزمون ۳۱: مسیر	۱۲۶
آزمون ۳۲: دور	۱۲۷
آزمون ۳۳: آزمون جامع مسیر، دور و همبندی	۱۲۹

فصل اول: شمارش، بدون شمردن

درس اول: شمارش	۲
آزمون ۱: اصل جمع و اصل ضرب	۸
آزمون ۲: آزمون جامع شمارش	۹
درس دوم: جایگشت	۱۰
آزمون ۳: جایگشت	۱۳
درس سوم: ترکیب	۱۴
آزمون ۴: ترکیب	۱۹
آزمون ۵: آزمون جامع فصل اول (برگزیده کنکورهای سراسری)	۲۱

فصل دوم: آشنایی با نظریه اعداد

درس اول: استدلال ریاضی	۲۴
آزمون ۶: استدلال ریاضی	۳۰
درس دوم / بخش اول: بخش‌بندی و اعداد اول	۳۲
آزمون ۷: بخش‌بندی (۱)	۴۰
آزمون ۸: بخش‌بندی (۲)	۴۱
آزمون ۹: اعداد اول	۴۲
آزمون ۱۰: آزمون جامع بخش‌بندی و اعداد اول	۴۳
درس دوم / بخش دوم: ب.م.م. و ک.م.م.	۴۴
آزمون ۱۱: ب.م.م.	۵۱
آزمون ۱۲: ک.م.م.	۵۲
آزمون ۱۳: آزمون جامع ب.م.م. و ک.م.م.	۵۳
درس دوم / بخش سوم: قضیه تقسیم و کاربردها	۵۴
آزمون ۱۴: قضیه تقسیم	۵۹
آزمون ۱۵: کاربردهای قضیه تقسیم	۶۰
آزمون ۱۶: آزمون جامع قضیه تقسیم و کاربردها	۶۱

❖ فصل پنجم: آشنایی با مبانی ریاضیات

۲۱۴	درس اول: آشنایی با منطق ریاضی
۲۲۴	آزمون ۵۶: آشنایی با منطق ریاضی (۱)
۲۲۶	آزمون ۵۷: آشنایی با منطق ریاضی (۲)
۲۲۷	آزمون ۵۸: آشنایی با منطق ریاضی (۳)
۲۲۹	درس‌های دوم و سوم: مجموعه، زیرمجموعه و جبر مجموعه‌ها
۲۴۰	آزمون ۵۹: مجموعه و زیرمجموعه تا ابتدای افزای یک مجموعه
۲۴۲	آزمون ۶۰: افزای مجموعه‌ها
۲۴۳	آزمون ۶۱: جبر مجموعه‌ها تا ابتدای ضرب دکارتی
۲۴۴	آزمون ۶۲: ضرب دکارتی
۲۴۵	آزمون ۶۳: آزمون جامع مجموعه، زیرمجموعه و جبر مجموعه‌ها
۲۴۶	آزمون ۶۴: آزمون جامع فصل پنجم (برگزیده کنکورهای سراسری)

❖ فصل ششم: احتمال

۲۵۰	درس اول: مبانی احتمال
۲۵۸	آزمون ۶۵: پیشامدهای تصادفی
۲۶۰	آزمون ۶۶: اصول احتمال
۲۶۲	آزمون ۶۷: تابع‌های تابع احتمال
۲۶۴	آزمون ۶۸: آزمون جامع مبانی احتمال
۲۶۶	درس دوم: احتمال غیرهم‌شانس
۲۶۹	آزمون ۶۹: احتمال غیرهم‌شانس
۲۷۱	درس سوم: احتمال شرطی
۲۷۸	آزمون ۷۰: تعریف احتمال شرطی و کاهش فضای نمونه‌ای
۲۸۰	آزمون ۷۱: قانون ضرب احتمال
۲۸۲	آزمون ۷۲: قانون احتمال کل
۲۸۴	آزمون ۷۳: قانون بیز
۲۸۶	آزمون ۷۴: آزمون جامع احتمال شرطی (۱)
۲۸۸	آزمون ۷۵: آزمون جامع احتمال شرطی (۲)
۲۹۰	درس چهارم: پیشامدهای مستقل و وابسته
۲۹۴	آزمون ۷۶: پیشامدهای مستقل و وابسته
۲۹۶	آزمون ۷۷: آزمون جامع فصل ششم (برگزیده کنکورهای سراسری)

۱۳۱	درس دوم: مدل‌سازی با گراف
۱۴۱	آزمون ۳۴: تعریف و مفهوم احاطه‌گری
۱۴۳	آزمون ۳۵: مجموعه احاطه‌گر مینیمم و عدد احاطه‌گری (۱)
۱۴۵	آزمون ۳۶: مجموعه احاطه‌گر مینیمم و عدد احاطه‌گری (۲)
۱۴۷	آزمون ۳۷: مجموعه احاطه‌گر مینیمال
۱۴۹	آزمون ۳۸: یک کران پایین برای عدد احاطه‌گری - عدد احاطه‌گری گراف‌های C_n و P_n
۱۵۱	آزمون ۳۹: آزمون جامع مدل‌سازی با گراف
۱۵۳	آزمون ۴۰: آزمون جامع فصل سوم (برگزیده کنکورهای سراسری)

❖ فصل چهارم: ترکیبات (شمارش)

۱۵۶	درس اول / بخش اول: یادآوری
۱۶۱	آزمون ۴۱: یادآوری (۱)
۱۶۲	آزمون ۴۲: یادآوری (۲)
۱۶۳	درس اول / بخش دوم: جایگشت با تکرار و معادله خطی با ضرایب واحد
۱۶۹	آزمون ۴۳: جایگشت با تکرار
۱۷۰	آزمون ۴۴: معادله خطی با ضرایب واحد
۱۷۱	آزمون ۴۵: آزمون جامع جایگشت با تکرار و معادله خطی با ضرایب واحد
۱۸۰	درس اول / بخش سوم: مریع لاتین
۱۸۲	آزمون ۴۶: تابع مریع لاتین چرخشی
۱۸۴	درس دوم / بخش اول: اصل شمول و عدم شمول
۱۹۵	آزمون ۴۸: اصل شمول و عدم شمول برای دو مجموعه
۱۹۶	آزمون ۴۹: اصل شمول و عدم شمول در حالت کلی
۱۹۷	آزمون ۵۰: شمارش تعداد توابع
۱۹۸	آزمون ۵۱: آزمون جامع اصل شمول و عدم شمول
۱۹۹	درس دوم / بخش دوم: اصل لانه کبوتری و تعمیم آن
۲۰۶	آزمون ۵۲: اصل لانه کبوتری
۲۰۷	آزمون ۵۳: تعمیم اصل لانه کبوتری
۲۰۸	آزمون ۵۴: آزمون جامع اصل لانه کبوتری و تعمیم آن
۲۱۰	آزمون ۵۵: آزمون جامع فصل چهارم (برگزیده کنکورهای سراسری)

❖ فصل هفتم: آمار توصیفی

۵۳۴	دست‌گرمنی
۵۳۶	آزمون‌ها

❖ فصل دوازدهم: پاسخنامه کلیدی

۳۰۲	درس اول: مقدمه‌ای بر علم آمار، جامعه و نمونه، متغیر و انواع آن
۳۰۵	آزمون ۷۸: مقدمه‌ای بر علم آمار، جامعه و نمونه، متغیر و انواع آن

۳۰۷	درس دوم: توصیف و نمایش داده‌ها
۳۱۴	آزمون ۷۹: توصیف و نمایش داده‌ها

۳۱۶	درس سوم: معیارهای گرایش به مرکز
۳۲۴	آزمون ۸۰: میانگین
۳۲۶	آزمون ۸۱: آزمون جامع معیارهای گرایش به مرکز
۳۲۸	درس چهارم: معیارهای پراکندگی
۳۳۴	آزمون ۸۲: واریانس و انحراف معیار

۳۳۵	آزمون ۸۳: ضریب تغییرات و نمودار جعبه‌ای
۳۳۷	آزمون ۸۴: آزمون جامع معیارهای پراکندگی
۳۳۹	آزمون ۸۵: آزمون جامع فصل هفتم (برگزیده کنکورهای سراسری)

❖ فصل هشتم: آمار استابتاطی

۲۲۴	درس اول: گردآوری داده‌ها
۳۵۲	آزمون ۸۶: گردآوری داده‌ها
۳۵۴	درس دوم: برآورد
۳۶۰	آزمون ۸۷: برآورد

❖ فصل نهم: آزمون‌های جامع

۳۶۲	آزمون ۸۸: آزمون جامع (۱)
۳۶۳	آزمون ۸۹: آزمون جامع (۲)
۳۶۴	آزمون ۹۰: آزمون جامع (۳)
۳۶۶	آزمون ۹۱: آزمون جامع (۴)

۳۶۸	پاسخ تشریحی تست‌های دست‌گرمنی
-----	-------------------------------

❖ فصل یازدهم: پاسخ تشریحی آزمون‌ها

۴۰۸	پاسخ تشریحی آزمون‌ها
-----	----------------------